

2016. OKTÓBER 5.

LIII. FÉLÉVFOLYAM 4. SZÁM

TéTéKás

Nyúzó

A TTK HÖK HETILAPJA

PÁLYÁRA ÁLLVA
Célegyeneshen az ExoMars I
13. oldal

CRITICAL THINKING
12. oldal

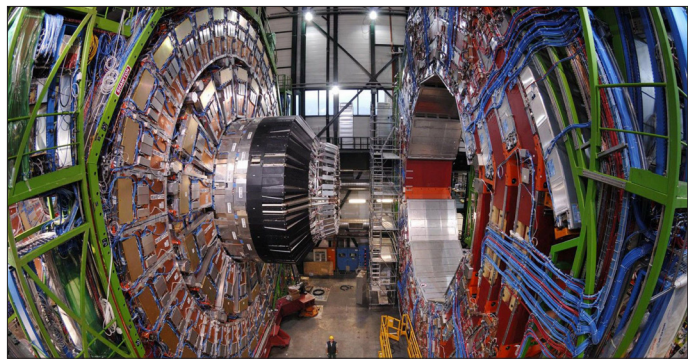
A TEHETSÉG IS DEVIANCIA
8. oldal

NYUZO.ELTE.HU

INGYENES

Az ismeretlen nyomában a Nagy Hadronütköztetővel

Az atomoktól a csillagokig ismeretterjesztő-sorozat következő alkalmán, 2016. október 6-án **Pásztor Gabriella** kísérleti részecskefizikus, az ELTE TTK Atomfizikai Tanszékének tudományos főmunkatársa tart előadást *Új Fizika: az ismeretlen nyomában a Nagy Hadronütköztetővel* címmel. Számos jel utal arra, hogy az elemi részecskék tulajdonságait és kölcsönhatásait meglepően jól leíró Standard Modell nem a végső szó a részecskefizikában. A CERN, a részecskefizikai kutatások világvezető európai központja által üzemeltetett Nagy Hadronütköztető (LHC) mellett működő kísérletek nagy erővel folytatják a kutatást az Új Fizika, a Standard Modell mögött megbújó alapvető elmélet nyomai után. Az előadás röviden áttekinti a Standard Modellt és az Új Fizika létezésére utaló jeleket, majd összefoglalja a legfrissebb kutatásokat és az őket motiváló elméleteket, amelyek új (szuper)szimmetriát, további térbeli dimenziókat, esetleg eddig nem tapasztalt erőket tételeznek fel. Vajon a "Nobel-díjas" Higgs-bozon után milyen felfedezéseket hozhatnak még a Nagy Hadronütköztető adatai? Megfejtethetjük vajon a sötét anyag titkát a nagy energiájú protonproton ütközésekben születő részecskék vizsgálatával? Az előadó ezekre és hasonló kérdésekre keresi a választ. | [elte.hu](#)

Fénnyel telt zene

2016. október 8-án rendezik meg az Ágai Karola és Szendrey-Karper László Ének- és Zeneművészeti Alapítvány ünnepélyes díjátadóját és hangversenyét az ELTE Aula Magnájában. Az est folyamán az ünnepelt **Kolonits Klára**, továbbá **Kertesi Ingrid**, **Clementis Tamás**, **Eötvös József**, **Szilvágyi Sándor**, **Sárközi Xénia**, **Szalai Lotti**, **Jánosi Ferenc** és **Dinnyés Dániel** előadásában és közreműködésével Bach, Mozart, Bellini, Donizetti, Rossini, Verdi, Catalani, Schubert, Bartók, Offenbach, Villa Lobos művei hangzanak el. Az este házigazdája: **Jánosi Ferenc**. A hangversenyre minden ELTE-alumnist örömmel várnak. | [elte.hu](#)

Nyűz

ELTEFESZT 2016

Több mint hatvan program, interaktív workshopok, látványos kísérletek, nemzetközi lehetőségek és az ország legjobb kutatóinak rendhagyó órái: az Eötvös Loránd Tudományegyetem Trefort-kerti Campusa 2016. október 14-én átváltozik az interaktív pályaválasztó fesztivál idejére. Az idén már negyedik alkalommal megrendezett fesztivál több mint egy hagyományos nyílt nap: az izgalmas programon intézményünk összes kara bemutatkozik – nem mindennapi formában. A főelőadásokat idén **Csabai István** fizikus, **Miklósi Ádám** etológus, **Nádasdy Ádám** irodalomtudós és **Turcsányi-Szabó Márta** informatikus tartja. A fesztivált nyeménnyjáték kíséri – az ELTE-s ajándécsomagok mellett három tablet is gazdára vár –, a résztvevő diákok részére igazolást állítunk ki. Az élményalapú rendezvény célja, hogy bemutassa, hogyan zajlanak a mindennapok egy nyitott, európai, a tehetséggondozásban élen járó intézményben. Leendő hallgatóink megismerkedhetnek azokkal a lehetőségekkel is, amelyeket több mint 350 nemzetközi partneregyetemünk nyújt az ELTE-s diákoknak. A kiemelkedő diákok tehetséggondozását végző szak-kollégiumi hálózat mellett mentorprogramjainkról is szó lesz, a felvételi előtt állók első kézből juthatnak információkhoz egyedülálló középiskolai tehetségprogramunkról, a Galaxis-programról. | [elte.hu](#)

Kitüntetett hallgatók

Országosan több mint ezren, az ELTE-n 134-en kaptak köztársasági ösztöndíjat. Az emberi erőforrások minisztere 2016. szeptember 1-jén 1115 egyetemi, illetve főiskolai hallgatónak adományozott köztársasági ösztöndíjat a 2016/2017-es tanévre, köztük az ELTE legjobban tanuló diákjainak is. A kiemelkedő tanulmányi eredményű, tudományos diákköri munkában, illetve szakmai téren kimagasló munkát végző hallgatók a tanév tíz hónapjára havi 34 ezer forint összegű ösztöndíjat kapnak elért eredményeik fenntartásának támogatására. A pályázatot a felsőoktatási intézmények írják ki, majd az intézményi bírálatot, rangsorolást követően terjesztik fel a miniszternek a köztársasági ösztöndíjra javasolt hallgatók névsorát. A támogatásra az államilag finanszírozott, illetve költségterítéses, nappali tagozatos alapképzésben, mesterképzésben illetve osztatlan képzésben részt vevő hallgatók jogosultak, akiknek legalább két lezárt félévük van, és tanulmányi átlaguk 4,51 fölötti. | [elte.hu](#)

Integrálás, nem csak matematikusoknak

2017. január 1-jétől kezdve a Savaria Egyetemi Központ az egyetemünk, azaz Eötvös Loránd Tudományegyetemnek a részeként fog a továbbiakban működni. De mit is kell tudni a szombathelyi campusról? A Berzsényi Dániel Pedagógusképző Kar és Természettudományi és Műszaki Kar tíz intézetet tömörít, előbbi a karok országos rangsorában a felső 36, utóbbi a felső 22 százalékban foglal helyet. A Természettudományi és Műszaki Kar az, ami számunkra érdekes lehet, ugyanis itt nyolc alapszak van (biológia, duális gépészmérnöki, fizika, földrajz, kémia, környezettan, matematika és műszaki menedzser) és öt mesterképzés (technikatanár, biológiatanár, földrajztanár, geográfus és környezettanár). A duális gépészmérnöki képzés 2015. szeptemberében indult és a későbbiekben majd az Informatikai Karhoz fog tartozni, nem a Természettudományi Karhoz. Mindig érdekesek az ilyen összevonások/átnevezések/áthelyezések. Emlékszem, amikor ismerősöm nagy büszkén mesélte, hogy felvették a Corvinusra és szeptemberben kezdi a tanulmányait a kertészettudományi karon. Majd kissé megszeppenve posztolta, hogy úgy látszik, hogy nem is a Corvinusra vették fel, hanem a Szent István Egyetemre, ugyanis két másik karral együtt az övét is áthelyezték oda. Ebből is látszik, hogy a változás az ELTE-s hallgatóknak – nekünk – kevésbé lesz érezhető, mint a szombathelyieknek.

László Livia
LÁSZLÓ LÍVIA
főszerkesztő
foszerkeszto@ttkhok.elte.hu

TARTALOMJEGYZÉK

HÖK <i>Tanári fórum</i> DÖK	4
Sport, tudósítás <i>Budapest Urban Games</i>	5
Interjú <i>Ernellák Farkaséknál</i>	6
Tudósítás <i>Az Európai Űrögnökség napjai mostanában</i> <i>A tehetség is deviancia</i>	7–9
Faliújság	10–11
TTT <i>Critical thinking</i> <i>Pályára állva</i> <i>A történelem betegségei</i> <i>Az Üvegházban</i>	14–15
Helyvektor <i>Zing</i>	16
Kritika <i>Egy nap a láthatatlan házban</i>	16
Cooltér <i>A Tükör</i>	17
Vers <i>Radnóti Miklós: Tétova óda</i>	17
Belszíni fejtés	18
(Házi)Mozizóna <i>Rossz szomszédság</i>	19
Sorozatlövő <i>Narcos</i>	19

CSATLAKOZZ!

Írsz? Grafikákat készítesz? Fotózol? Esetleg csak érdekel az újság kiadásának a folyamata? Csatlakozz a szerkesztőségünkhöz!

a Csapat

LÁSZLÓ LÍVIA
főszerkesztő, tördelőszerkesztő, író
laszlo.livia@nyuz.elte.hu

LUCZI RICHÁRD
író
luczi.richard@nyuz.elte.hu

SÁRKÁNY ORSOLYA
olvasószervező
sarkany.orsolya@nyuz.elte.hu

MELEG ANDRÁS
író
meleg.andras@nyuz.elte.hu

SZENDREI ZOLTÁN
író
szendrei.zoltan@nyuz.elte.hu

SZIGETI BALÁZS
olvasószervező
szigeti.balazs@nyuz.elte.hu

NÉMA JUDIT
író
nema.judit@nyuz.elte.hu

VÖRÖS ÉVA
író
voros.eva@nyuz.elte.hu

CZAUNER BORBÁLA
író
czauner.borbala@nyuz.elte.hu

PRÁTPÁL MIRTYLL
író
pratpal.mirtyll@nyuz.elte.hu

LIII. félévfolyam, 4. szám.
Kiadja az
ELTE TTK Hallgatói Alapítvány.

IMPRESSZUM

Felelős kiadó: Hoksza Zsolt, a TTK HÖK elnöke. **Főszerkesztő:** László Livia. **Vezetőszerkesztő:** László Livia. **Tördelőszerkesztő:** László Livia. **Olvasószervezők:** Sárkány Orsolya, Szigeti Balázs. **Rovatvezetők:** Szigeti Balázs (Tudósítás), Tóth Teodóra (Kritika). Készült a Print City Europe nyomdában 1000 példányban. **Címlap:** Shutterstock.com **Honlap:** <http://nyuz.elte.hu>. **ISSU:** http://www.issuu.com/tetekas_nyuz. **Facebook:** <http://www.facebook.com/tetekasnyuz>. **Telefon:** 372-2654, lapzárta után 20/331-8715. **Fax:** 372-2654. **Lapzárta:** péntek 13:00. A Nyűz a Magyar Egyetemi és Főiskolai Sajtó Egyesület tagja. **A főszerkesztő elérhetőségei:** foszerkeszto@ttkhok.elte.hu; személyesen fogadódóiban (hétfő 14:15–15:45), Déli Hali (00.732).

THF = A TE HANGOD (IS) FONTOS

TANÁRIS HALLGATÓI FÓRUM

2016. szeptember 27-én került megrendezésre, immáron harmadik alkalommal a Tanáris Hallgatói Fórum a Pedagógiai és Pszichológiai Kar Kazinczy utcai épületében. A fórumot **Nagy Anett**, az ELTE HÖK Tanárképzési referense nyitotta meg. Bemutatkozott a BTK újonnan megválasztott tanárképzési referense, **Áder Nikolett**, valamint részt vett még a fórumon a többi kar szóvivője is (**Zsinkó Hajnalka** – IK, **Oláh Zsolt** – PPK, **Pintér Kornélia** – TTK).

A fórum megtartása nagyon fontos számunkra, hiszen ezáltal kapunk visszajelzéseket a hallgatóktól. A képzés kiforrotlan volta miatt minden egyes vélemény, tapasztalat, kritika hasznos a tanárképzéssel foglalkozó tisztviselők számára, mivel ezek segítségével formálhatjuk és javíthatjuk a képzést a jövő hallgatóinak részére. Elsőként levételre került a Klebelsberg Képzési Ösztöndíjat bemutató videó, mely hasznos információkkal szolgált a frissen felvett tanárszakos hallgatók számára.

A jelenlévő hallgatók döntő többsége 2014-ben kezdte meg a képzését, így az idei évben lesz számukra aktuális a szakképzettség választás. A hallgatóknak a Neptun rendszerében kérvény formájában kell majd tavasszal nyilatkozniuk arról, hogy milyen képzési szinten kívánják folytatni tanulmányaikat: általános iskolai, vegyes vagy középiskolai formában. Ezen döntésüket egyszer módosíthatják is.

Érkeztek hallgatói kérdések a kötelezően teljesítendő közösségi gyakorlat kapcsán. A helyszínekről, követelményekről, előzetes feladatokról részletes információ található a www.pedtanar.wordpress.elte.hu weboldalon. A felmerült hallgatói igények alapján az őszi félévben tervezünk egy szakmai délutánt, kifejezetten tanárszakosok számára.

Az idei évben, immáron második alkalommal fogjuk megszervezni a Tanáris Felezőt, hogy a 2014-es évfolyam is méltón megünnepehesse képzése felét.

November 8-9. között kerül megrendezésre a Tudós tanárok – Tanár tudósok konferencia az ELTE Bölcsészettudományi Karán, melyre minden érdeklődőt sok szeretettel várunk. A részletes program elérhető a <http://tudostanar.elte.hu/> oldalon.

Pintér Kornélia
tararszk@ttkhok.elte.hu

DÖK VÁLASZTÁS

KEDVES DOKTORANDUSZOK!

Ahogy észrevettétek, hogy az ELTE TTK DÖK választások elkezdődtek. Október 7. 23:59-ig még ti is megtehetitek voksotokat. Megkérünk mindenkit, hogy ismerkedjen meg a jelöltekkel és éljen szavazati lehetőségével. Ehhez adunk most nektek egy kis segítséget.

MÁTHÉ ÁGNES

Sziasztok, Máthé Ágnes vagyok, elsőéves környezettudományi doktorandusz. Egyetemi éveim alatt igyekeztem képviselni a hallgatókat, ezt a tevékenységemet szeretném folytatni a továbbiakban is. Köszönöm, ha megírsz a szavazatoddal.

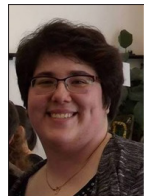
SCHIMEK ÉVA

Schimek Éva vagyok, elsőéves doktorandusz a Környezettudományi Doktori Iskolában. Bár ez már a sokadik tanévem az ELTE-n, és eddig is igyekeztem képviselni a csoportársaim érdekeit, illetve a hallgatói közéletben is részt vettem a Nyúz hasábjain keresztül, most érett meg bennem az az elhatározás, hogy szeretném mindezt szervezett keretek között tenni és kivenni a részemet a Doktorandusz Önkormányzat munkájából.

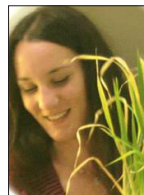
STUMPHAUSER TÍMEA

Stumphauer Tímea vagyok, egy éve a TTK DÖK tagja, jelenlegi elnök, harmadéves vegyész doktorandusz. Több helyen (kari tanács, intézeti tanács, EDÖK ellenőrző bizottság) képviseltem az előző tanévben a doktoranduszokat, próbáltam az érdekeiket érvényesíteni, problémáikat megoldani. Ezt a munkát szeretném tovább folytatni, ehhez kérem a segítségeteket és a szavazatokat.

ZELENYÁNSZKI HELGA

Harmadéves biológus PhD hallgató vagyok. Idén tavasszal kapcsolódtam be a DÖK munkájába külsős tagként tanácskozási joggal. Júniustól képviseltem a doktoranduszokat a Természettudományi Doktori Tanácsban.

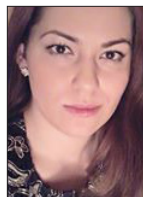

Azért indulok a képviselő-választáson, hogy besegíthessek a tavaly megismert képviselők munkájába, hozzájárulva a szervezet hatékony és gördülékeny működéséhez.

Kérlek, érvényes szavazattal járuljtok hozzá a választáshoz, hogy ne állhasson elő olyan faramuci helyzet, hogy a kar, és így az egyetem is doktorandusz képviselet nélkül maradjon.

CSONKA DIÁNA

Csonka Diána vagyok, elsőéves doktorandusz a Földtudományi Doktori Iskolában, a Természetföldrajzi Tanszéken. Alap- és mesterszakos diplomámat is az ELTE TTK-n szereztem, mint geomorfológus. Mindig igyekeztem a közösség aktív tagja lenni, amihez a TTK HÖK kiváló lehetőséget kínált számomra, másfél éven keresztül voltam Tanulmányi elnökhelyettes. Ebben az időszakban nyertem betekintést a jogszabályok és az egyetemi döntéshozás rendszerébe, ezért képviselőként célokom, hogy most a doktoranduszok érdekeit képviselhessem a lehető legtöbb tekintetben.

MAKSA ZSOLT

Ebben a félévben kezdtem a Fizika Doktori Iskola Anyagtudomány és Szilárdtestfizika programját. Fizikusként a BSc és MSc diplomámat is az ELTE TTK-n szereztem, utóbbi 2012-ben. Azóta dolgoztam már multiládi vállalkozásban, tavaly óta pedig az MTA Wigner Fizikai Kutatóközpontban (KFKI) tudományos segédmunkatársként nem hagyom békén a nagyentropiás ötvözeteket. Az egyetemen kívüli, főleg a versenyszférában szerzett tapasztalataim, illetve munkajogi ismereteim alapján – úgy gondolom – hatékonyan tudnám a hallgatói érdekeket érvényesíteni.

Györödi Lajos
gyorodi.lajos@ttkhok.elte.hu

A LEGURBÁNUSABB SPORTESEMÉNY

BUDAPEST URBAN GAMES 2016

Október első napján egy új kezdeményezés bontakozott ki a VII. kerület közepén: a Budapest Urban Games nevű szabadidős sportrendezvényen százak vettek fel futócipőt, alakítottak focicsapatot, fogtak pingpong ütőt, vettek fel bukósíkat, hogy szerte a városban sportoljanak valami „urbánusát”.

A Fővárosi Önkormányzat, a Budapesti Városarculati Nonprofit Kft. és a Budapest 2024 szervezet támogatásával október első napján rendezték meg a korszakalkotó Budapest Urban Games-t, melyet akár Utcalimpiának is lehetne nevezni. Az esemény létrejöttének legfőbb célja a városi sportolás népszerűsítése és a helyi sportközösségek támogatása volt.

A hagyományteremtő első alkalommal a budapesti sportközösségek mérték össze erejüket a város különböző pontjain olyan helyszíneken, amelyeket eddig kikapcsolódásra és közlekedésre használtak csupán, legyen az egy belvárosi utca, turisztikai látványosság, betonpálya a város közepén vagy egy elhagyott telek.

Az érdeklődők hat sportágban mérhették össze erejüket. A verseny központjában, a Klauzál téren és környékén rendezték meg a futást – melyen jómagam is részt vettem –, a park betonpályáján a focit, a park asztalain pedig a pingpongot, vagy hivatalos nevén asztaliteniszt. Ezen kívül a Gellért-hegyen a Citadellánál került sor a kerékpárra és a longboardra, valamint a Madách tér adott otthont a street workoutnak.

A legnépesebb mezőny a délelőtti órákban lezajló futóversenyen volt, mely az útvonal kanyargós mivolta miatt a Snake Run nevet kapta. A kicsivel több, mint 3 kilométeres derekszőgű kanyarokkal telepakolt kört kétszer kellett megtenni, a leggyorsabb **Pálffy Márton** volt, ő 21 perc 20 másodperc alatt tette meg a 6,5 kilométeres versenytávot. A legjobb női versenyző **Vincze Zsófi** volt, aki 24:55-ös idővel diadalmaszkodott a szebbik nem viadalában.

Grundfoci a csapatok részére – ez volt a Klauzál téri betonűhögönben zajló futballtorna mottója. A 16 csapat részvételével zajló tornán remek technikai megoldásokat, látványos gólokat láthatott a nagyszemű. A csapatokat először 4x4-es

csoportokba osztották, majd a csoportokból a két-két legjobb bejutott az egyenes kieséses szakaszba, ahol mint tudjuk, csak egy maradhat! Ez az egy most az Outlaw FC volt, akik végig magabiztosan meneteltek a trófea felé. A harmadik Klauzál téri utcalimpiai faluban megrendezett sportág az asztalitenisz volt, mely a tér betonasztalain – értelemszerűen minden időjárási körülménynek kitéve – folyt és habár a szél a környező négy emeletes háznak köszönhetően, a napsütés pedig a park fái miatt nem volt hatással az egyes és a páros küzdelmek alakulására, laboratóriumnak így sem nevezhetjük a körülményeket.

A kerékpárversenyek nemcsak hogy különleges helyszínen, de különleges módon is zajlottak, az egyik versenyszámban ugyanis a Citadellánál megrendezett versenyen a rajtvonal mögött le támasztott bubikkal kellett teljesíteni a távot. Ezen kívül volt még Gold sprint is, ami egy speciális bringapadra, úgynevezett görgőre felállított bringának a minél gyorsabb meghajtását jelenti.

Szintén a Citadellánál került sor a longboardosok küzdelmeire. A guruló szörfdeszkák paraméterei (hossz, kerekek

nagysága) nagyobbak, mint a sima gördeszkáké, amitől az könnyebben siklik a város aszfaltjain. A versenyzőknek a Szirtes úton kijelölt pályán éles kanyarok között gördeszkás elemeket leküzdve kellett legurulniuk a szükséges biztonsági óvintézkedések kíséretében (bukósíak, könyökvédő, térdvédő).

A hatodik sport szintén egy olyan program volt, melyet a városiak találtak ki, a neve Street workout, mely egy olyan szabad saját testsúlyos edzés, ami extrém, akrobatikus tornagyakorlatokat foglal magában szabadtéri parkokban. Míg korábban csak

padokon, játszótéri játékokon csinálhatták a szédületes mutatványokat az elképesztő fizikummal rendelkező egyének, addig ma már saját eszközparkja van a Street workoutosoknak. A Madách téren való megmérettetésnek különleges tétje is volt, ugyanis a párbajok győztese kvalifikálta magát az október 22-i világajnokságra, melynek helyszíne Dubai lesz.

Az ingyenes rendezvény mögé olyan sportolók álltak be nagykövetnek, mint a korábbi válogatott labdarúgó **Lisztos Krisztián** és **Vincze Ottó** vagy az olimpikon asztaliteniszező **Póta Georgina**, és a magas részvételi arány miatt bátran ki merem jelenteni, hogy – vagy jövő ilyenkor, vagy már akár tavasszal, de – folytatása következik!

Szendrei Zoltán
szendrei.zoltan@nyuz.elte.hu

ERNELLÁÉK FARKASÉKNÁL

EGY ÚJABB ÍGÉRETES MAGYAR FILM

Hajdu Szabolcs filmje nyerte el az 51. Karlovy Vary-i Nemzetközi Filmfesztivál fődíját, a Kristály Glóbuszt júliusban. Konkol Mátéval, a film rendezőasszisztensével, az ELTE BTK Filmtudomány MA szakos hallgatójával beszélgettem a szeptember 29-én mozikba került alkotásról.

Miért nézzük meg ezt a filmet?

Azért, mert ez a film nem hagyományos. Sem a készítése, sem az utóélete, sem a története. Igazából az előélete sem. Minden úgy kezdődött, hogy Szabolcs kapott egy felkérést a Malady-pe színházról, hogy hozzon létre egy drámát. Úgy gondolta, inkább ír egy sajtót, mint hogy feldolgozzon. Amikor már kialakult, hogy kikkel szeretne együtt dolgozni, akkor leült velük és elkezdtek beszélgetni arról, hogy mi foglalkoztatja őket, mi van velük, hogy miről

Karlovy Vary-i fesztivált, Szabolcsék már el is kezdtek más filmekben és előadásokon dolgozni, de a hír után jutott eszünkbe, hogy ennek a hatására valamilyen különleges forgalmazásba vágjunk. Volt már egy mozi forgalmazó a díj miatt, de ezen kívül meg lehetett nézni a filmet lakásmozi és különböző filmklubok kezei között is. Ennek a filmnek – ami egyetlen lakásban játszódik és hétköznapi emberekről szól – így van a legtöbb értelme. A darabot a lakásukban írták, forgatták és mutatták be. Ezzel egy nagyon szép kört írt le a film.

gondolkozhatnak az emberek mostanában. Ezek alapján kezdtek el szituációkat kitalálni, majd ebből lett a darab és később a film.

A film úgy készült, hogy semmi támogatás nem volt rá, ismerősök dobták össze a szükséges összeget, körülbelül 5 000 dollárt, azaz nagyjából másfél millió forintot. Szabolcs a diákjaival forgatta a filmet, így – ha a színészeket nem számítjuk – az átlagéletkor nagyjából 22 év volt, a színészekkel együtt körülbelül 30. Így lett ez egy abszolút gerilla módszerrel alkotott független film, amiből Magyarországon nagyon kevés készül. Az utóbbi években például ilyen volt a Van (Valami furcsa és megmagyarázhatatlan) és Az itt élő lelkek nagy része, amik szerintem az elmúlt évek legjobb filmjei. Az utóéletéről (mármint nem az Utóélet című, szintén kiváló magyar filmről, hanem a mi filmünk utóéletéről): nem számítottunk rá, hogy megnyerjük a

Hogy kerültél te ebbe a filmbe? Te is Szabolcs egyik diákja voltál?

Hivatalosan nem voltam a diákja. Hajdu Szabolcs a Budapesti Metropolitan Egyetemen tanított, ahová ebben az időben én is jártam mozgókép-kultúra és médiaismeret szakra. Amikor megtudtam, hogy tanít nálunk, akkor elkezdtem bejárni az óráira, mivel tanulni szerettem volna tőle vagy esetleg vele dolgozni. Részt vettem az operatőrök rendezés óráján, ekkor ismerkedtem meg Szabolccsal.

Mi volt a feladatod?

Nem pont úgy kell elképzelni a rendezőasszisztensi feladatokat egy ilyen kis filmnél, hanem mint egy nagyobbban. Mindenfélét kellett segítenem, amivel csak tudtam: ha a gyártás kért egy Excel táblázatot, akkor

gyorsan összedobtam; ha le kellett mennem kajáért, akkor lementem; amikor több nővény kellett a lakásba, akkor anyukámmal hoztunk még. A forgatási idők alatt a stáb és a rendező közti kommunikáció volt a fő feladat. A rendezővel és az operatőrrel minden forgatás előtt átbeszéltük a tervet hármásban, majd ezután kommunikáltam a technikai stábbal.

Mi volt a kedvenc feladatod a munka során?

Erre nem gondoltam még. A filmkészítés során a forgatás a kedvenc részem, ekkor mindenki van egy olyan adrenalin löket, amitől sokkal kreatívabb és kitartó. Ezen kívül az előzetes megbeszéléseket is nagyon élveztem.

Mennyi ideig tartott a forgatás?

Körülbelül két hét volt, tavaly szeptemberben, majd volt még egy 3-4 napos pótforgatás januárban, amikor a már megvágott filmhez forgattuk a kimaradt, még hiányzó beállításokat. Összesen tehát kevesebb, mint három hét alatt megvolt a forgatás, ami nem számít sok időnek. Ez azért volt, mert a színészekkel nem kellett külön gyakorolni, csak besétáltak és megcsinálták, amit kellett. Igazából a technikai lehetőségek sem voltak végtelenek, tehát például nem nagy filmes lámpákat használtunk, hanem azokat a kis lámpákat, amik ott vannak mindenhol egy lakásban. Ezeket variáltuk úgy, hogy hol világosabb legyen, hol sötétebb. Így nem voltak nagy áttalások, mint egy nagyobb filmen.

ERNELLÁÉK FARKASÉKNÁL (színes, magyar film, 81 perc, 2016)

Rendező: Hajdu Szabolcs

Forgatókönyvíró: Hajdu Szabolcs

Operatőr: Szalai Márk, Tímár Gergely

Rendezőasszisztens: Konkol Máté

Szereplők: Ernella (Tankó Erika), Eszter (Török-Ilyés Orsolya), Farkas (Hajdu Szabolcs), Albert (Szabó Domokos)

Hajdu Szabolcs Debrecenben született. Filmje-ért és színészi munkáiért is számtalan elismerésben részesült már. 5 éves korától 8 éven át tornázott, majd 13 éves korában abbahagyta az edzéseket a kemény bánásmód és a kötöttségek miatt. *Fehér tenyér* című filmjében ezt a világot mutatja be. Magyarország Oscar-díjra nevezte ezt az alkotást 2006-ban, és több díjat nyert el, például a Magyar Filmszemle legjobb rendező, legjobb operatőr, arany olló, és közönségdíját. 2014-ben jelent meg a *Délibáb*, ami egy, a magyar pusztán játszódó western-film.

Vörös Évi
voros.eva@nyuz.elte.hu

EURÓPA ÉS AZ ŰR

ÖSSZEFOGLALÓ AZ ELSŐ EURÓPAI ŰRVITÁRÓL

2016. szeptember 10-én rendezte az Európai Űrügynökség (ESA) az első nemzetközi „vitanapot” az európai űrkutatás jövőjéről. Összesen 22 európai országban, így Budapesten is csaknem 2000-en vettek részt az eseményen.

MIÉRT HÁT A „VITA/CIVIL KONZULTÁCIÓ?”

A vitanap alkalmával a szervezet célja többsikű volt, egyrészt valóban kíváncsi volt az érdeklődő európai publikum véleményére a különböző, minket közvetve érintő kérdésekről. Ám ami talán még fontosabb, az a kapcsolatépítés, és minél több ember aktivizálása volt, hogy tudatosodjon bennünk, hogy az űrkutatás nem állt meg a Holdra szállással, és a műholdaktól a nemzetközi űrállomáson át a mars kolóniák tervén keresztül a földönkívüliekig sok mindenre kiterjed.

HOGYAN IS ÉPÜLT FEL A VITANAP?

A különböző országokban más-más civil szervezetre bízta a szervezést, de a központi koordinációnak hála ez kis különbséget jelentett helyszínenként. Egyes helyeken a különböző meghívott politikai házigazdák/polgármesterek/városi képviselők egy megnyitóval egybefűzött kampánybeszédet is elmondhattak, és ezek után kezdődött a lényegi rész, a valóban megtörtént, szóban történő, interaktív „Európai konzultáció az űrkutatásról.” Az esemény 5 csoportra volt tagolva, a különböző szekciók elején egy-egy ismeretterjesztő videóval, némi alpanyagot szolgáltatva a beszélgetéshez. Ezek után a különböző, kb. 4-6 fős társaságok az asztaluknál megvitathatták a részlegenként előre kiosztott kérdéseket, hogy aztán kitölthessék az ezekhez tartozó válaszlaponkat, 30-50 perces vita/diskurzus után.

MILYEN TÉMÁKBAN FOGLALHATOTT VÉLEMÉNYT A JÁMBOR EURÓPAI „ÉRDEKLŐDŐ ÁTLAGEMBER?”

- Az Űr és Én.
- Európa szerepe az űr felfedezésében és hasznosításában.
- Az űr szabályozása.
- Utazzunk az Űrbe!
- Európa a jövője az Űrben.

Az utazzunk az Űrbe témánál négy interaktív feladat közül választhattak a 4-5 fős csapatok, s az alábbi 4 téma közül kellett egyet feldolgozniuk, és fogalmazásként beadniuk:*

- 2046, hogyan változott az Űr 2016 óta, az űrnek hála?
- Az én műholdam: mit tennék, ha lenne egy saját műholdam, amit én és a

családom használhatnánk az év minden napján?

- Ha lenne egy robotod 2020-ban a Marson, mire használnád?
- Tervezz meg egy 2026-os Űrmissziót!

MILYEN EGYÉB PROGRAMOK SZÍNEZTÉK MÉG A NAPOT?

Bár nyilvánvalóan nem lehet egy nap alatt megváltani az európai űrkutatás jövőjét, mindképp hasznos, és ígéretes kezdeményezés, hogy a különböző európai szervezetek valóban átfogó konzultációt kívánnak létrehozni. Európa, és a világ történetében még sosem fordult elő, hogy egy nemzetközi szervezetet egyszerre 22 országban igyekezzenek fejleszteni önkéntes alapon civil állampolgárok. Ehhez nem kell sok minden, lehetsz te is, én is, és a szomszédod is, mindez csak három dolgot igényel:

- nyitottságot és szándékot az emberek bevonására.
 - embereket, akik szeretnék megosztani a véleményüket, és elfogadni szakmai tudásuk határait.
 - és néhány nagyon elhivatott szervezőt, akik ezt a két csoportot összehangolják.
- Mindezek fényében még fontosabb, hogy az igényes szervezésen túl az esemény főszervezői a vitanap vége felé végigtelefonálták a résztvevő országokat egy Skype híváson keresztül. Számomra igazán lelkesítő volt látni, hogy egy tudományos munka mögött nem csak arcokat, leveleket, újságcikkeket, és sajtótájékoztatókat, hanem hús-vér embereket is láttunk.

Ezen kívül nem csak az irányítóközponttal, de más országokkal is lehetőség volt interaktív, valóban nemzetközi hívásokat lefolytatni.

A mai világban, amikor nagyon sok helyről hallhatjuk a széthúzás buzdító szavait, jó dolog ha nem felejtjük el, hogy az igazán nagy eredményeket sok okos, és nagyon szorgalmas ember kemény munkájával érjük el, és amikor egy tudományos csapatban dolgozunk a társadalom javára, nem fog számítani, hogy ki honnan jön, csak az, hogy ki hova tart, és hova vezet minket.

Éppen ezért lelkes résztvevőként utólag aligha kívánhatnék mást az Európai Űrügynökség lelkes kutatóinak, mérnökeinek, sajtósainak, és a legapróbb irodai aktakuckától a legnagyobb innovációs mérnökig a szervezet

minden tagjának, mint hogy fogadják meg a vitanapon kapott bizonyára hasznos tanácsok összességének konklúzióját, és tegyék jobba ezt a kontinenst, a világot, és ha már épp az űrben járnak, akkor az univerzumot is!

HOGYAN TOVÁBB EURÓPA, HOGYAN TOVÁBB ŰRKUTATÁS, A KONTINENSEN, A VILÁGBAN?

Azt, hogy volt-e közvetlenül érezhető haszna az első nemzetközi európai űrvitának, nem az elkövetkezendő hónapokban, hanem években, évtizedekben tudhatjuk csak meg. Azonban már ebben a hónapban is érdemes figyelniük az ESA tevékenységét, ugyanis az élet sosem áll meg. Idén március 14-én egy magányos rakéta áttörve az űrszemét Földet markoló, kerिंगető sűrűjén, magányos útjának kezdetét vette egy szomszédos bolygó, a Mars felé. Ez az EXOMARS2016, és ha minden sikerrel alakul, akkor október 19-én az európai űrügynökség első Mars-szondája megkezdheti működését, előkészítve a terepet az első európai, Marson működő robot számára. Bővebb részletekért keresd a TTT rovatot!

Meleg András
meleg.andras@nyuz.elte.hu

*Ha téged is megihletett az egyik téma, írd le 1800 vagy 3500 karakterben, küldd be a *foszerkeszto@ttkhok.elte.hu* címre és mi megjelentetjük a Nyúzbán!

A TEHETSÉG IS DEVIANCIA

VEKERDY TAMÁS ELŐADÁSA

Az IQ terápia előadás-sorozat félévnyitó alkalmának vendége Dr. Vekerdy Tamás volt. A magyar Waldorf óvodák és iskolák megszervezésében is részt vevő pszichológus *A tehetség és gondozása* című előadásán mesélt a zsenikről, a tehetséggondozásról és a magyar iskolák problémáiról.

Az IQ terápia lelkes fiatalok által szervezett előadás-sorozat, mely sokféle népszerű témával foglalkozott már. Az előző félév nagysikerű kocsma konferenciáját tervezik megismételni majd tavasszal, de egyéb előadásokkal is készülnek. A résztvevőkért kövessék a Facebook oldalukat! A mostani előadásra csaknem 400-an jelezték érdeklődésüket és kereken százan, hogy ott lesznek. Ez így is történt, a terem teljesen megtelt, volt aki már csak a lépcsőn tudott helyet találni magának. Tanárszakos hallgatóként nagyon izgatottan vártam az előadást, hiszen leendő pedagógusként reméltem, néhány a gyakorlatban később alkalmazható tudásra tehetek majd szert.

Az est első felében Vekerdy tanár úr fejtette ki néhány iskolával kapcsolatos gondolatát. Azzal kezdte, hogy a magyar iskola tehetségellenes. Sajnos ezekben az intézményekben a divergens gondolkodást nem díazzák. Ez azt jelenti, hogy ha egy ezen a módon gondolkozó kisgyerektől kérdezzünk valamit, akkor számtalan dolog eszébe juthat az adott témával kapcsolatban. Az iskolarendszer viszont egyáltalán nem ezt várja el tőle. Ott a konvergens gondolkodást fogadják el, azaz egy kérdésre mindig egy adott jó válasz a helytálló, gyakran rendreutasítás a vége: „*arra válaszolj, amit kér-*

deztem!” Emiatt is igaz, hogy a tehetséges diákok ugyanúgy deviánsak, azaz a normálistól eltérőek, mint a tanulási nehézségekkel küzdőek. Arra, hogy milyen nehéz megkülönböztetni a két esetet, és hogy a tehetséges diák nem jelent egyet a jó tanulóval, számos kis történetet hallhattunk.

CHURCHILL, PETŐFI, EINSTEIN Winston Churchill nem volt jó tanuló. Katonaiskolába járt, görögből és latinból bukácsolgatott. Volt azonban egy különleges tanára, Mr. Weldon, aki látta, hogy ebben a gyerekben van valami, ezért átengedte a saját tárgyából, sőt a többi tanárt is erre bízta. A tanár élete végéig megmaradt köztük a jó kapcsolat, sokáig leveleztek, látogatta őt, mert ennyire fontos volt neki, hogy volt valaki, aki végre „úgy” nézett rá. Ez is tehetséggondozásnak nevezhető.

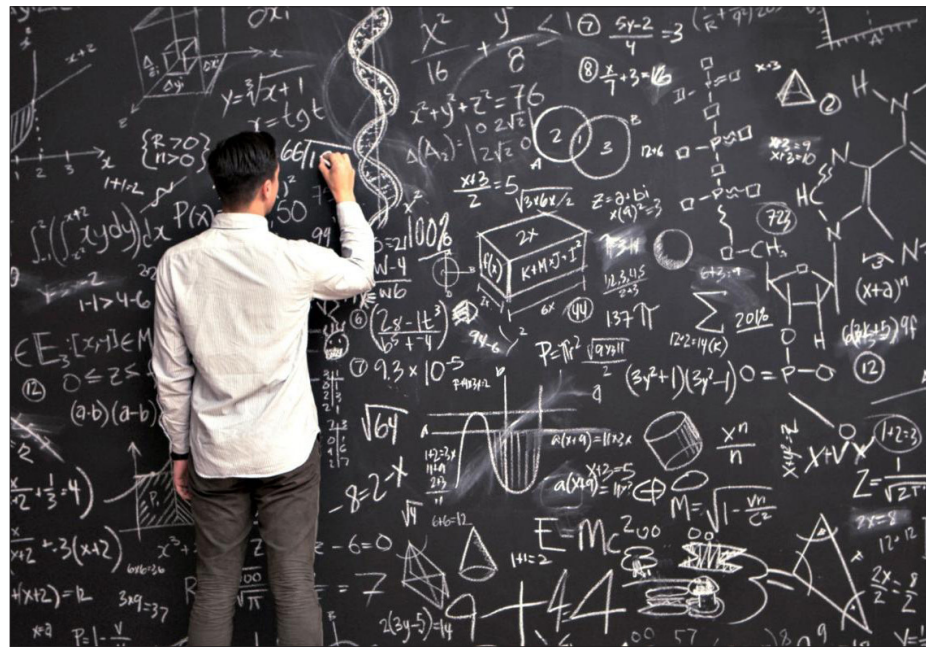
*„Diligenter frequentáltam
Iskoláim egykoron,
Secundába ponált mégis
Sok számár professorom.”*
(Petőfi Sándor, Deák-pályám)

Manapság Magyarországon elvárás, hogy minden gyermek első végére írni-olvasni tudjon. Teljesen irreális, hogy harminc

gyermek mind egyszerre tanuljon meg írni-olvasni, holott például „Zsófia” már úgy érkezett, hogy a három nővére évek óta iskolásat játszott vele, míg „Lacika” nem – vagy épp fordítva. Stephen Hawking sem tudott egész elemiben megtanulni írni-olvasni. Einstent ki kellett menteni eredeti, német iskolájából, olyan rossz tanuló volt. Az egyetemen sem remekelt, egyik tanára kis mulyának nevezte később. Tanulmányai után először biztosítótársasági ügyintéző lett. Szivarozás, hegedülés közben padlás-szobájában fogalmazta meg A speciális és általános relativitáselméletet.

Pablo Picasso nem tudott megtanulni elemi iskolában írni, olvasni, számolni, tehát a mi fogalmaink szerint értelmi

iskola nem élményszerűen találja a tudást, így sokkal nehezebb közeledni felé. Mindannyian ismerjük az érzést, amikor a vizsgára bema-golt anyag könnyedén esik ki a fejből.

Más dolgokat sem vesz tudomásul a mai magyar iskola. Elég a régi tanító nénikre gondolni, akik úgy küldték haza a gyermekeket, hogy kérjenek édesanyjuktól újságpapírt a sparhelt mellől, és arra a legvastagabb, két végű, kék-piros postaironjukkal kerekítse-nek nagy-nagy köröket, amekkorákat csak tudnak. Manapság rögtön kicsiben kezdik, a precíz tanítók tühegyes HB-s ceruzával. Vekerdy tanár úr kikérte a funkcionális anatómia szakértők véleményét, hogy vajon melyik módszer az előnyösebb. Ők azt válaszolták, hogy a régi tanító néni zseniális volt, az ő módszere kedvezőbb, jobban megfelel a kéz anatómiai fejlődésének. Ugyanez a helyzet a kamaszkorral: régen a 14-15 évesek évfolyama a legkönnyebb osztály volt, hiszen ebben az életkorban a gyerekek fiziológiás, ételtani eredetű lustaságban szenvednek. Ehhez képest manapság a hetedik, nyolcadik osztályban kell a diákoknak a maximum hozni, hiszen ezen múlik a továbbtanulásuk. Hiába készült azóta rengeteg endokrinológiai vizsgálat, ami világosan kimutatta ezeket az ételtani sajátosságokat, az iskolarendszer, az oktatás nem alkalmazkodik a gyerekekhez.

„Az iskola abnormalitása abból is látszik, hogy az kérdez, aki tudja, és annak kell válaszolnia, aki nem tudja.”

Karácsony Sándor

Egy hatvanas évekbeli kutatásban két tanár közül az egyik leadta az egész

tananyagot, mind a 27 író-töltőt, a másik pedig csak azt, amelyiket szeretete: csakis a személyes kedvenceit. Utóbbi lelkesebben tanított, osztályában csoportmunkával,

egymást, mivel aki kedvelte a témát, később olyan tudást is megszerzett, mondhatni szinte magába szívott, ami az órán el sem hangzott. Vekerdy szerint „öröm nélkül nincs tanulás”, bár én erről sajnos mást tanultam: igazából mindegy, milyen érzélem tölt el minket tanulás közben, a pozitív és a negatív hangulat is jobban segíti az adott információk rögzülését, mint az érzelmileg semleges állapot. Abban egyetértés van, hogy az unalom nem jó: „*ahol untatnak, onnan menekülj!*” – hangzott el az előadáson többször is.

Intelligenciából nagyon sokféle van. Például az értelmi intelligenciának tíz faktora van. Ebből a magyar iskola lényegében csak kettőt osztályoz, ami mindkettő a szóbeli tartományba esik. Ilyen alapon minősíti a gyereket, ami óhatatlanul minden tehetség félreértésével, félreismerésével és kiirtásával jár. Van néhány olyan tehetség, ami így is meg tud mutatkozni, de ez nagyon egyoldalú. A helytelen mérés miatt sok gyerek nem jut el oda, ahová el tudna jutni egészen más méréssel.

Összességében az előadás egészen reménytelennek mutatta a mai helyzetet, és szinte kizárólagosan a mai oktatási rendszer hibáira koncentrált, bár az egyik hozzászóló – egy végzett pedagógus – felcsillantott egy kis reménysugarat. Szerinte a rendszer és az egyéb külső tényezők ellenére a lényeg a pedagógusok lelkesedése, és miért ne lennének lelkesek, ha most is, szabadidőnkben, hétfő este az egyetemen ülünk, hogy egy ilyen előadást hallgassunk.

Vörös Éva
voros.eva@nyuz.elte.hu

PYGMALION-EFFEKTUS

Az előadás második részében beszélgetés következett. Egy kérdés kapcsán szóba került a Pygmalion-effektus: kutatók gyerekeket vizsgáltak. Felvettek egy mérést, hazamentek, meg nézték a teszteket, csak véletlenszerűen kiválasztottak néhány diákot. Visszamentek az iskolákba, és azt mondták ezeknek a gyerekeknek, hogy előtűnik a következő időszakban nagyon nagy fejlődés áll. Megvárták, amíg letelik ez az idő, és újabb mérést végeztek. Ekkor hazamentek és elővették a régebbi teszteket és valóban kiszámolták, kielemezték. Összehasonlítva kiderült, hogy ezek a diákok – akikre „úgy” néztek – valóban fejlődésen mentek át.

Pygmalion **Ovidius** *Átváltozások* című művének ciprusi szereplője. A szobrászt nem érdekelték a nők, mert szerinte mind csalfa és buja, ezért egyáltalán nem akart megházasodni sem. Nagyon tehetséges volt, és tisztában is volt ezzel, viszont a többieknek is be akarta bizonyítani, hogy az ő munkája mellett minden nő eltörlőd, ezért elkészített egy szobrot. Addig tökéletesítette, míg végül szinte hús-vér embernek tűnt. Hamarosan Pygmalion saját csapdájába esett, és végzetesen beleszeretett Galateába, a szoborba. Pygmalion Aphroditéhez imádkozott, hogy kaphasson egy olyan lányt, mint a szobra, akit addigra ajándékokkal halmozott el, felöltöztette, mintha igazi élő felesége lenne. Az imáját végül meghallgatta Aphrodité, és igazi személlyé változtatta Galateát. A görög legenda számtalan modern kori alkotást ihletett.

Corvinus GIS Meetup 2016

Tanultál már térinformatikát, de nem tudod mit kezdj a megszerzett tudással?

Kíváncsi vagy a kereskedelmi és piacszerzési döntéstámogatás egyik legkorszerűbb módszereire?

Kíváncsi vagy arra, hogyan használhatók az üzleti életben, az államigazgatásban és a közszolgáltatásokban a térinformatikai rendszerek (GIS)?

Join our meetup

Érdekel egy igazán piacképes tudás, amit már az egyetemen belül is térítésmentesen megszerezhetsz?

Akkor biztosíthatlak róla, hogy 2016. október 21-én köztünk a helyed!

Szeretnél az elemzéseidhez egy XXI. századi technikát megismerni?

Térinformatika, Rád konfigurálva!

2016. október 21. 9 óra

Budapest, Fővám tér 8. IV. előadó

A részletes program és regisztráció a Corvinus Hírekben, vagy a bcegis@gmail.com email címen!

Minden érdeklődőt nagy szeretettel várnak a szervezők!

BCE GGFI Gazdaságföldrajz és Jövő kutatás Központ

European Research Council

Az Európai Kutatási Tanács (European Research Council, ERC) fiatal kutatóknak szóló pályázatot hirdet.

A Starting Grant-pályázatok a PhD-fokozattal rendelkező fiatal kutatók munkáját segítik: a nyertesek önálló kutatócsoportokat hozhatnak létre, amelyek öt éves kutatási tervvel rendelkeznek. A pályázat benyújtásának határideje: 2016. október 18. 17 óra, a rendelkezésre álló keretösszeg 605 millió euró.

A maximálisan elnyerhető támogatás projektenként 1 500 000 euró, ezen felül megpályázható még úgynevezett start-up költség címén további 500 000 euró abban az esetben, ha a kutató az Európai Unióba vagy a H2020-hoz társult állam valamelyikébe költözik az ERC-projekt megvalósítása céljából, valamint ha a projekt megvalósításához nagy értékű eszköz beszerzésére, illetve nagy infrastruktúra hozzáférésre van szükség. Fontos befogadási kritérium továbbá, hogy a pályázó kutatóknak 2017. január 1-jét megelőző minimum két, maximum hét éven belül kellett megszereznie az első PhD-fokozatát.

Szeretettel meghívunk benneteket az október 4-én, kedden 12:00 órakor kezdődő BEAC-Az első című vándorkiállítás megnyitójára, mely első állomása a Lágymányosi Campus Északi épületének északi bejáratánál lesz.

A rövid megnyitón Dr. Karácsony András, a BEAC elnöke köszönti a megjelenteket, illetve mind a három lágymányosi kar dékánja is felszólal.

A köszöntők elhangzása után a bejárat előtti térben lesz lehetőség megtekinteni a kiállítást, amely október végéig lesz látható az ELTE valamennyi hallgatója, oktatója, polgára számára.

A vándorkiállítás az ELTE és a BEAC közös, 118 éves sporttörténelmébe, legszebb és legérdekesebb pillanataiba enged betekintést, megtekintése pedig ingyenes.

A kiállítás anyaga már online is elérhető: <http://www.beac.hu/beac-az-elsok-kiallitas/>

Corvinus GIS Meetup 2016

2016. október 21. Program

Join our meetup

Helyszín:

Budapest, Fővám tér 8., IV. előadó

A meetupon történő részvétel ingyenes!

Regisztráció a bcegis@gmail.com email címen!

9.00 Regisztráció, kiállító helyek elfoglalása

I. panel: 10.00-11.30

Szekcióelnök: Dr. Tóza István, Gazdaságföldrajz és Jövő kutatás Központ

Megnyitón: Dr. László András, Budapesti Corvinus Egyetem Rectora

Prof. Dr. Márkus Béla

Prajczar Tamás

Dr. Nagy András - Vellai Viktória

Kajner Péter

Szünet

II. panel: 12.30-14.30

Szekcióelnök: Dr. Sik András, térbeli szolgáltatások igazgatója, Lechner Nonprofit Kft.

Perge Kinga

Szentpáli Áron

Ónodi Zoltán

Hiri István (üzleti igazgató)

Csunderlik László

Vetélkedő

Szünet

III. panel: 15.00-17.00

Szekcióelnök: Dr. Jeney László, Gazdaságföldrajz és Jövő kutatás Központ

Kiss Levente

Pálóczi Gábor

Dr. Boros Lajos - Dr. Pál Viktor - Dr. Dudás Gábor

Samu Imre

Márkus Zoltán

Vetélkedő eredményhirdetés

Zárás

Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

Magyar Posta Zrt.

Lechner Nonprofit Kft.

Magyar Földtani és Geofizikai Intézet

Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

Magyar Posta Zrt.

Lechner Nonprofit Kft.

Gdi ESRI

Gdi ESRI

Mezőgazdaságból származó biomassza energiatárolásként történő becsülése GIS támogatással

Az utazási idő modellezése térinformatikai módszerek felhasználásával

Operatív beavatkozások térinformatikai támogatása

Üzleti térinformatika a postán

Önkormányzati térinformatika

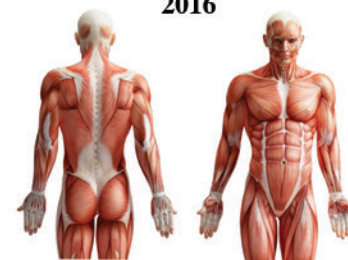
Modern expanziós folyamatok a kereskedelemben

Kampányterképek

OpenStreetMap - szabadon felhasználható és szerkeszthető téradatok

Térinformatika a vidékfejlesztésben: a GUIDE@HAND okostelefonos alkalmazás család bemutatása

Az Anatómiai tanulmányi verseny kiírása 2016

Tematika:

- az Állatszervezetten I. és II. félévi előadásainak anyaga az emberi idegrendszer és az érzékszervek kivételével (Sass Miklós: Fejlődéstan. Eötvös Kiadó, Budapest, 1996; Sass Miklós: A köztakaró Eötvös Kiadó, Budapest, 1995; Sass Miklós: Az ivarszervek Eötvös Kiadó, Budapest, 1999; Zboray Géza: A keringési szervek Eötvös Kiadó, Budapest, 2002; Kondics Lajos: A kiválasztószervek Eötvös Kiadó, Budapest, 1998)
- az Állatszervezetten gyakorlatok anyagából a következő állatcsoportok általános leírása és a példaállatok részletes ismertetése.
 - A soksejtű állatok
 - A valódi szövetes állatok
 - A kétoldali szimmetrikus állatok tagozata
 - Az összjáru alkatozata
 - A laposférgek törzse / Az örvényférgek osztálya / A fűles planária
 - A gyűrűsférgek törzse / A nyeregképzők osztálya / A földigiliszta
 - A puhatestűek törzse / A csigák osztálya / Az éticsiga
 - A vedlőállatok törzscsoportja
 - A fonálférgek törzse / A sertés orsógiliszta
 - Az ízeltlábúak törzse / A rovarok osztálya / Az óriáscsótány
 - Az újszajúak alkatozata
 - A gerincesek törzse
 - A valódi csontoshalak / A ponty/káráz
 - A madarak osztálya / A házi tyúk
 - Az emlősök osztálya / A laboratóriumi patkány
- (B szintű elektronikus gyakorlati jegyzet)

(B szintű elektronikus gyakorlati jegyzet)
Tankönyvkiadó, Budapest, 1984)
A verseny két fordulós:
Első forduló (írásbeli):
• rövid, a szigorlati beugró kérdésekhez hasonló feladatok megoldása
• ábrafelismerés és ábra feliratozás
Azok a hallgatók, akik az első fordulón 60 % feletti eredményt érnek el, mentesülnek az állattani szigorlati beugró dolgozat állatszervezetten részének megírásától, 70 % feletti eredménnyel pedig tovább lehet jutni a második fordulóra. Abban az esetben, ha a hallgató pontszáma nem éri el, de megközelíti a 60%-ot, lehetőséget biztosítunk arra, hogy a verseny 2. fordulójában a beugró mentességet (hasonló helyzetben lévő kollégáival) csapatot alkotva, kérdésekre szóban válaszolva / feladatokat megoldva szerezzék meg.

Második forduló (szóbeli, nyilvános):
• 20 perces felkészülést követően 15 perces előadás tartása a fenti anyagból húzott témában;
• egy-egy átgondolást igénylő kérdés megválaszolása;
Azok a hallgatók, akik 80 % feletti eredményt érnek el a második fordulón és egy megadott időpontig teljesítik az emberi idegrendszer és érzékszervek beszámolót, teljesítményüktől függően megajánlott 4 (jó) vagy 5 (jeles) szigorlati részjegyet kapnak állatszervezettenből. A Résztvételi feltétel: legalább elégséges kollégiumi jegy Állatszervezetten I-ből

Időpont:
Első forduló: 2016. november 23., szerda (12. oktatási hét) 18:00, Déli Tömb - Mogyoródi József terem (0-822)
(Az első forduló eredményéről minden résztvevő értesítést kap november 28., hétfőig.)
Második forduló: 2016. december 3., szombat (13. oktatási hét) 9:00, Déli Tömb - Biológiai intézeti tanácsterem (7-411)
Konzultációs és próbatézt lehetőség: 2016. október 26. és november 9., szerda (8., 10. oktatási hét) 18:00, Déli Tömb - Anatómiai gyakorló (7-426)
Jelentkezés: e-mailben Pálfi Zoltán tanár úrnál (palfi.zsolt@tk.elte.hu)
Jelentkezési határidő: 2016. november 20., vasárnap, 24:00 óra
Szervezők: Csikós György, Molnár Kinga, Lőw Péter, Pálfi Zoltán, Zboray Géza

AZ EGYETEMI SAJTÓ CSAK RÁD VÁR!

KERESD A TÉTÉKÁS NYÚZ SZERKESZTŐSÉGÉT!
(FOSZERKESZTO@ITKHOK.ELTE.HU)
Részletek az elteonline.hu/eltepress oldalon

Bárcium, BIT, Jurátus, LátóKör, PersPeKtiva, Pesti Bölcsész Újság, TÁTKontár, Tétékás Nyűz, Kollázs, ELTE Online

CRITICAL THINKING

A CRUCIAL SKILL

As a soon-to-be teacher the phenomenon of university students not being able to express their opinions on everyday matters such as news or elections is quite frightening. It is my personal belief that this problem can possibly be derived from the years spent in school, especially high school. Unfortunately, today's Hungarian education system is not interested in children's personal thoughts or point of views, it is only interested in scores and grades. Our teaching methods usually do not promote critical thinking.

The average situation is that the teacher talks and students listen. The teacher tells students what to believe and what to say on an exam or what to write on the exam sheet. In the worst case scenario they dictate it word by word. This experience nurtures students not to develop the ability of critical thinking, which should become a basic skill for everybody who wants to succeed on the job market and in everyday life, or an even simpler example: an oral exam. This wrong attitude of teachers could be responsible for the high number of dropouts. Most students encounter the problem of forming their own opinion about a

It can start with little tasks, such as answering open-ended (not yes-or-no) questions. The hardest thing would be to make students speak. It is crucial that we know what the class is able to answer to and to make the class believe that we are interested in their opinion. On the other hand we need to take the subject into consideration. In a biology lesson it is hard to let children interpret the information their way, but they could find some parts of the information themselves and evaluate whether their source is valid. But the teacher could still manage to give them tasks that involve critical thinking. For example making a presentation

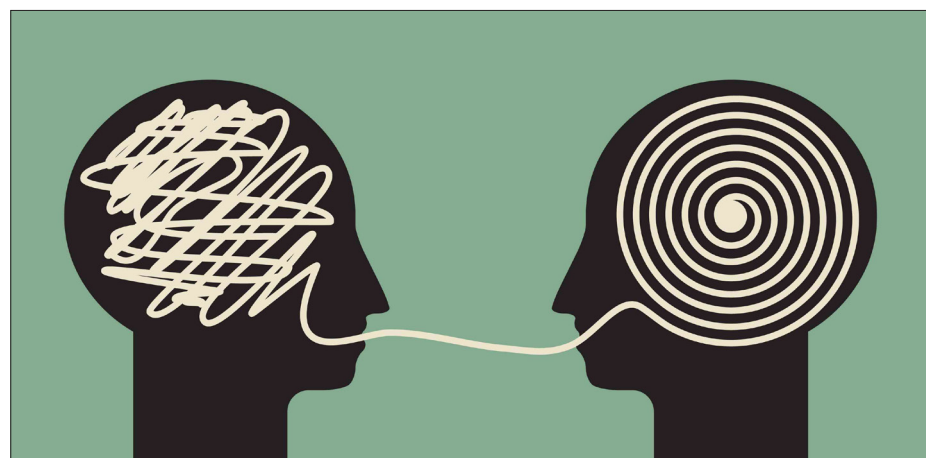
views. Additionally, he must be diligent and intuitive to develop newer and newer exercises on his subject. It could be hard at first, but the teachers can learn into it with the students together. We should let students come up with tasks of their own as well. This makes them more self-efficient and also promotes different approaches to one subject.

Many argue that elementary school students and kindergarten students cannot form opinions of their own. I refuse to believe that this is true. Children are way smarter than people think. If you ask a child, why her shirt is blue today, she is going to give you a valid explanation. Valid for the child, at least. How would it benefit a child if we said to her that you are wrong, you did not have any reason to put that blue shirt on today, you are just making things up. That child may never answer you honestly again and these experiences can grow into the problem of a whole generation.

If a child is able to express herself, then it seems that this skill fades away in later years. But why is that? Is it the parents' or is it the teachers' mistake? This question cannot be answered correctly. I would say both. The parents should let kids have a say in home-matters such as what should they eat, or what they would like to wear, or they could ask them more detailed questions about their day and the things of the world. Parents could also make news-watching a habit, so that children would be more aware of what is happening in the world.

The most important task of the parents and of the teachers would be not to let the skill of critical thinking disappear. Our responsibility as teachers is to let students have their own perspective, even if sometimes they have the (in our opinion) wrong side of an idea, or an attitude different from ours. Of course, they will make mistakes, many of them, but at least they will not be afraid to have an idea or to express their thoughts. We can really make a difference here. We can change the way a generation thinks. I would like to see a school system that really educates for LIFE and I believe that promoting the competence of critical thinking is the closest we can get to this ideal.

Prátpál Mirtyll

scientific topic at their first university exam. They are used to the method of 'studying by heart', which means they learn the material word by word, write it on a piece of paper, read it out loud, get an excellent grade and go home. That is not going to happen on an average university exam. In the very first minute people have to answer to questions that require the seeing of connections and the critical evaluation of the given or learned information. In many of the cases, when a professor asks a question from university students in class, they sit still and do not care enough to answer, or at least try to answer. How will these people behave on a job interview? These experiences made me decide earlier on that I want to teach my students the skill of critical thinking. Teaching this competence requires the teacher to let students solve the problem their way.

on deforestation and on what kind of animals it endangers. Or create a poster about his/her favourite topic in biology and present it to the class. Naturally, in the fields of literature or history the teacher has an easier job. Asking the students what they think about a certain poem or other literary work could really improve critical thinking. Many literature teachers demand their exact opinion in an exam and fail the student if he has a different approach. I believe that this era of teaching has long passed. In other fields, such as history, the question of which event led to another can frequently be asked. These way students could understand the news and political connections better, could become a more aware citizen and could learn more from their ancestor's mistakes. Of course, the teacher needs to be open-minded enough to accept the students' own point of

PÁLYÁRA ÁLLVA

CÉLEGYENESBEN AZ EXOMARS 1.0

2016. március 14-én a Bajkonuri Űrrepülőtérre (Kazahsztán) egy igencsak nyugodt nap virradt. 9 órakor a mérhető szél alig karcolta a 2 km/h-s határt, és néhány orosz mérnök elégedettséggel dörzsölte össze az izgatottságtól kissé izzadt kezét. 3 óra múlva elégedetten sóhajtottak: az orosz Briz-M rakéta sikeresen elvégezte a dolgát, és felemelte a misszió további tartozékait a levegőbe, feljebb, feljebb, magasabbra, míg végül áttörte a Földet körülölelő, akörül keringő kacatok, űrlim-lomok sűrűjét, és végül kezdetét vette hosszú, magányos útjának egy szomszédos bolygó, a Mars felé.

A leírást olvasva azt hihetnénk, hogy a Szovjetunió egy soha meg nem valósult projektjének tervezetét olvassuk, ám a valóság az, hogy az Európai Űrkutatás, valamint a Nemzetközi Együttműködés egyik legszebb példája tárul elénk. Engedjétek meg, hogy bemutassam nektek az EXOMARS missziót, amelynek a végső célja, hogy először juttasson európai tervezésű kutatórovert (gurulni, berregni, légkört mérni, és egyéb varázslatos tudományos dolgokat mindenféle nem földi körülmények között is produkálni képes robotot) a Marsra. Az Európai Űrügynökség (ESA) története bővelkedik a sikereibbnél kudarcelibb projektekből, így tehát érdemes megnéznünk, hogy miért bír ilyen nagy jelentőséggel ez az esemény.

Ahogy azt sokan hallhattátok, nem is olyan régen jelentette be **Elon Musk** amerikai mérnök, iparmágnás és üzletember, hogy olyan űrrakétákat tervezne a cégével, amelyek akár 100 embert is el tudnának juttatni a Marsra. Nem titkolt célja, hogy még ebben az évszázadban legyen egy önállóan működő emberi kolónia kedves szomszédunkon.

Ehhez azonban sok minden kell. Már Musk bejelentése előtt sokan foglalkoztak a Marsra való élet kutatásával, sok-sok bugyuta sci-fi-től kezdve egészen a NASA űrszondáig. Épp ebben a kutatásban fogott nagyszabású projektbe az ESA a 2000-es évek közepén. Ám mint az sokszor lenni szokott, az űrkutatás nem olcsó dolog, tapasztalat híján nem is könnyű, meg hát Európa nem túl nagy kontinens, űrrepülőtér sem sok akad erre, szóval kellett keresni valami vállalható koncepciót, hogy miként lehetne ezt a tervet belátható időn belül megvalósítani. Hosszas eredmények után így alakult ki a példamutató együttműködés az Orosz, és az Európai Űrügynökség között.

Ebből az együttműködésből nőtt ki az EXOMARS. Hogy miért érdekes ez? Azért, mert 7 hónapnyi utazás után, most októberben fog a rakomány első fele megérkezni a Mars légkörébe. Ez két részből áll, a bolygó körüli pályára szánt Trace Gas Orbiter (TGO) űrszondából, és a Schiapirelli leszállóegységből.

2016. október 16-án válnak el egymástól, mielőtt együtt Mars körüli pályára állnak. Az ekkor önállósodott leszállóegység története viszont csak ezután kezd izgalmassá válni, mert ahhoz, hogy sikeresen leszálljon, egy több lépcsős lassulási folyamatra van szükség. Miután 2016. október 19-én 21 000 km/h-s sebességgel belép a Mars légkörébe, 3 perc alatt a növekvő légellenállás hatására lelassul. Ekkor 1700 km/h-s sebességnél nyílnak ki a fékező-ernyők, a sebessége további 85%-át veszíti.

Végül három hajtómű fogja tovább fékezni. A végcél az, hogy sétasebességre lelassuljon, ekkor a talajtól két méterre a hajtóművek ki kapcsolnak, a csomag pedig épségben megérkezik a földre, mármint a Marsra.

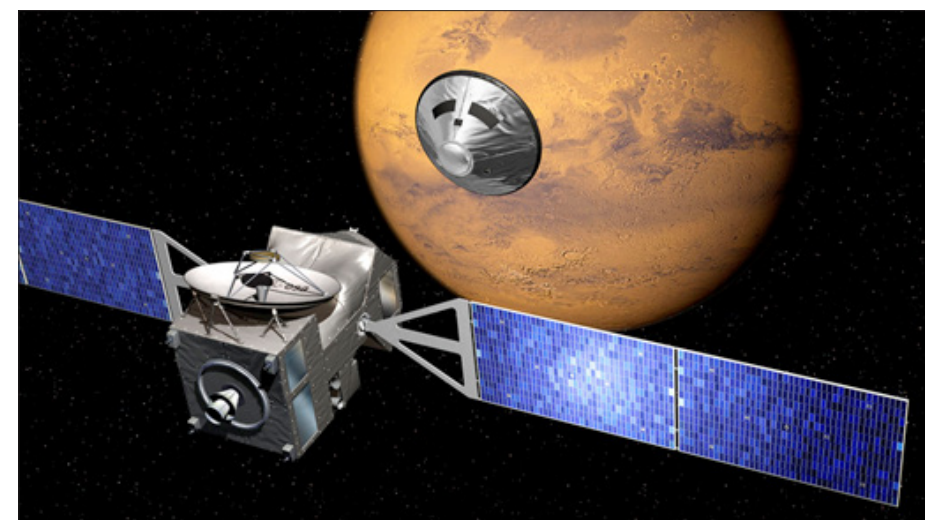
Ha ez a könnyed becsapódás megtörténik, alighanem nem csak az orosz mérnökök fogják már elégedetten dörzsölni a tenyerüket, hanem az európai irányítóközpontban is örömtáncot lejtene majd a főnököktől kezdve a takarítónőig a lelkes űrkutatók.

De mit is tartalmaz ez a csomag? Egy nem újratölthető elektromos akkumulátort 4 napra elegendő energiával. A Schiapirelli berendezés ezután 2-3 napig gyűjtene hasznos információkat: szélereősséget, szélirányt, páratartalmat, nyomást, hőmérsékletet, az atmoszféra fényelhajlását és elektromosságát. Igazából egyáltalán nem érdekes dolgokat... Hiszen ez csak egy előmisszió, hogy a mért adatok biztosítsák a terepet egy hasonlóan

érkező, de sokkal finomabb műszereket tartalmazó rakomány számára, mert az igazi nagy dobás 2020-ban jönne. Egy robot, ami biomolekulákat és életet kutatna a Mars felszínén. Annak az esélye kicsi, hogy ezekkel a műszerekkel fogjuk leleplezni a vörös bolygó katakombáiban lapuló marslakókat.

De három dologra mindenképp jó ez a misszió. Egyrészt, a mai világban igazán nagy érték, ha két politikailag gyakran rivalizáló ország vezető tudósai ilyen jól tudnak együtt dolgozni, mint ezen a projekten az európai, és az orosz szakemberek. Remek példát mutatnak a társadalom minden rétege számára. Ennél is érdekesebb, hogy először jut a Marsra NASA tervtől közvetve nem függő kutatórobot, már amennyiben a project sikeres lenne. Végeztül pedig, ha valóban megépül a technika egy valamikori Marsbéli kolónia megalapítására, nem árt, ha ehhez igyekeznünk minél jobb körülményeket és információkat is biztosítani, és ez a minden eddigieknél kiterjedtebb, részletesebb terv óriási haszonnal járhat az egész emberiség számára. Ezért, ha októberben a szemeidet az égre emeled, jusson eszedbe, hogy nem kevés ember nem kevés munkája táncol pengeélen, több ezer kilométeres sebességgel keringve egy vörös bolygó körül, az európai űrügynökség működésének eddigi egyik legkésebb eredményeként.

Meleg András
meleg.andras@nyuz.elte.hu

BETEGSÉGEK A MÚLTBÓL

MIBEN SZENVEDTEK AZ ELŐDEINK?

A múltban rettenetes betegségek tizedelték az emberiséget. A láthatatlan gyilkosok futótűzként terjedtek, az akkori emberek számára érthetetlen okokból. A kórok egy részét a modern tudomány már megállította, azonban vannak olyan betegségek, amelyekre még mindig nincs gyógyír. Most kiderül, hogy mely betegségek gyilkolták az embereket az elmúlt századokban.

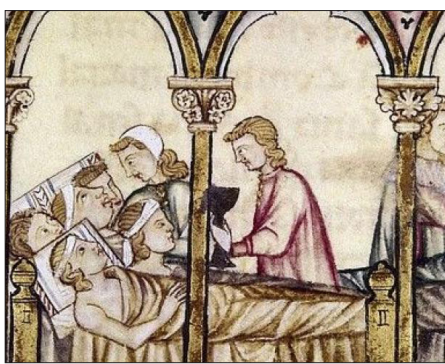
Az őskorban akkor alakult ki a monogámia, amikor az állattenyésztés és a földművelés elterjedt. Ennek okát sok kutató kereste, a Waterlooi Egyetem új kutatása azonban fényt derített erre az ősi rejtélyre. A szakértők számítógépes modelleken tesztelték a különböző társadalmak szexuális szokásainak az evolúcióját. Kiderült, hogy ha a populációban nemi betegség van jelen, akkor ez legjobban a poligám hímekeket érinti. Ahogy nőtt a populáció, felgyorsultak a nemi betegségek terjedése. Persze a korábbi, vadászó-gyűjtögető életmódú emberek társadalmában is jelen voltak a nemi úton terjedő betegségek, és ekkor még egy férfi több hölggyel is folytatott szexuális viszonyt. De mivel ezek jóval kisebb csoportok voltak, a betegségek sokkal rövidebb életűek voltak. Ahogy elterjedt a mezőgazdaság elkezdett a népesség is növekedni. Ekkor a nemi betegségek már sokkal nagyobb gondot jelentettek, hiszen kezelés nem állt a rendelkezésükre. Ekkor a poligám férfiakat elkezdték büntetni, ezzel fékezve meg a betegséget.

GÖRVÉLYKOR

A görvélykor, vagy másnéven skrofulózis (a latin *scrophulae* szóból származik, ami disznócskát jelent) onnan ered, hogy az ebben szenvedő betegek nyaki nyirokcsomói megdagadnak, a nyak így megvastagszik, ezáltal pedig sokkal rövidebbnek látszik. Ez a középkorban nagyon gyakori betegségnek számított, és nem csak hogy elcsúfította az arcot, hanem halált is okozhatott, ugyanis elgennyedt a seb. A XI. századtól egészen az 1700-as évekig azt gondolták, hogy egy angol vagy francia király érintése gyógyító erejű. A király ezt a gyógyító tulajdonságát úgy szerezte meg, ha egy egyházi személy olajjal felkenete. A rítus során a király megérintette a megdagadt területet majd keresztet vetett rá, ezek után pedig rituálisan kezelt mosott. Abban az esetben, ha angol király próbált segíteni a betegnek, akkor a keresztvetés közben az ujjai között arany érmét tartott, amelyet később a beteg nyakába akasztott. Persze az élelmesebbek vagyonokért adták el talizmánként az érméket.

AZ ANGOL IZZADÁS

Ez a járványos betegség 1485-ben bukkant fel Wales területén, majd hamar elérte Londont. Egész Angliában elterjedt, azonban az ír partoknál, és a skót határon túl nem jutott. A járvány összesen ötször söpört végig Anglián, és 3 millió ember életét követelte. A betegség lappangási ideje nagyon rövid volt, majd a tünetek hirtelen nagy erővel lecsaptak az áldozatra. Kezdeti tünetek közé tartozik a hidegrázás, magas láz és a levertség, majd szívtáji szorító érzéssel és szapora szívveréssel folytatódott. A fejfájás, hányás és a nehezített légzés is előfordult. A bőrön hólyagok jelentek meg, és a lázzal erős izzadás járt. A járvány főleg a 15-42 év közötti férfiakat érintette, és meglepő módon a magasabb rangúak kapták el főleg a betegséget. Sajnos a mai napig nem sikerült kideríteni, hogy mi is volt ez a kórság okozója annak ellenére, hogy 2001-ben olyan sírokat találtak, ahol angol izzadásban elhunytakat temettek el. Ugyan végeztek genetikai vizsgálatokat, de ezek nem hoztak eredményt.

SZIFILISZ

A kór 1494-ben csapott le Nápolyra, amikor a franciák ostromolták a várost. Ezután nagyon gyorsan egész Európában elterjedt. A több tünetmentes szakaszt követően idegrendszeri, a bőrön és a csontokon gyulladásos göböket okozó betegséget a kor embere francia betegségnek hívta. Szexuális úton, valamint anyáról a gyermekre terjed. Az kérdéses, hogy honnan ered a szifilisz,

két fő elmélet létezik a betegség származására: sokan azt vallják, hogy Európában ez már korábban is létezett, csak ekkor lángolt fel, a másik elmélet szerint **Kolumbusz Kristóf** amerikai utazásakor hazatérő matrózok hozták magukkal a betegséget. A szifilisz akkori változata halálos volt, pár hónap alatt megölte az áldozatát.

SZENT ANTAL TÜZE

Fájdalmas és nagyon sokszor halálos végkimenetelű betegség, amely során a beteg ágyékán és végtagjain kelések jelentek meg, súlyos esetben a lábak és a kezek megfektettek és elhaltak. Az első nagyobb járvány 945-ben tombolt. Akkoriban ezt isten büntetésének tartották, és a gyógymodort pedig abban látták, ha Szent Antal szerzetesrendjéhez elzarándokoltak, ahol majd megszabadulnak a kínzó tünetektől. Csak a XVIII. század végén jöttek rá, hogy valójában az anyarozs-mérgezés okozza a betegséget. Az anyarozs tulajdonképpen egy gabonaparazita, amelyet nem válogattak ki a rozs közül, és belesütötték a kenyérbe. A nem kellően megtisztított roszból készült ételek elfogyasztása során a szervezetbe alkaloidok kerültek és ezek okozták a szörnyű tüneteket. A középkori szerzetesek közül jóval kevesebben betegedtek meg, ugyanis ők kiszedték a parazitákat a roszból. Sajnálatos módon egyes afrikai országokban mai napig előfordulnak ilyen jellegű megbetegedések.

Czauner Borika
czauner.borbala@nyuz.elte.hu

AZ ÜVEGHÁZBAN

PÁRIZS UTÁN 1 ÉVVEL

Realizálódni látszódnak a párizsi klímakonferencia során vállalt kötelezettségek. Bár még nagyon messze vagyunk a céltól, öntudat mutatkozik a világ vezetői körében, miután több mint 100 ország kormánya kérvényezte újabb üvegházgáz betiltását.

Természettudományos hallgatóként neves lenne vitatni a globális felmelegedés tényét. Sajnos rengeteg laikus és feltűnési viselkedésre hajlamos író, újságíró, blogger, celeb, politikus és egyéb hasonszőrű ember él köztünk, akik arroganciájukban (vagy üzleti érdekeltségükben) csak tagadni tudják a tényt, hogy földünk klímája emberi ráhatásra, és nem csak természetes következményektől változik. Természetesen léteznek tudományos alapú viták a változás mértékéről, a mitigációs eljárások hasznáról, stb., amelyek teljesen életképes, produktív táptalajok a jövő lépéseihez. A tudományok vak mellőzése, rosszabb esetben tagadása, áltudományok népszerűsítése mindig rendkívül szomorúvá tesz, kiábrándít embertársaimból. Szerencsére a többség úgy tűnik józanul is képes gondolkodni, hisz napjainkban már a világ legtöbb országa felismeri a klímaváltozás okozta veszélyforrásokat és hajlandó tenni ellene. Legutóbbi nagyobb volumenű fellépés a párizsi egyezség aláírása volt tavaly. Itt a világ 195 országának képviselője egyezett meg többek között abban, hogy a globális hőmérséklet-emelkedést 2°C alá csökkentsék,

valamint 5 évente üléseznek újabb és újabb célokat kitűzve, hogy a globális klímaváltozás megfordítható legyen. A párizsi egyezség egy jó jel arra, hogy felismertük, változtatnunk kell társadalmi és egyéni berendezkedésünkön a jövő generációiért. Sokan mégis szkeptikusan fogadták, annak ellenére, hogy ez az első olyan egyezség, ami minden résztvevőt jogilag köt a vállaltakhoz. Rengeteg üzleti érdek fűzi a kormányokat és támogatóikat ahhoz, hogy radikális változás ne történhessen például az energiapolitikában, a megújuló energiaforrások fokozatos térnyerése is igen korlátozottan látszik. Új fejlemények mégis arra engednek következtetni, hogy a párizsi egyezséggel együtt felébredt valamiféle felelősségtudat a környezetünk iránt. A múlt héten több mint 100 ország írt alá petíciót a montreali jegyzőkönyv módosítására, ugyanis a környezetvédelmi regulációk egy újabb hatalmas megkerülése mutatkozott meg, amely komolyan akadályozta volna a Paris 2020 terv megvalósulását. Ez azt mutatja, miszerint a többség komolyan tervez és megvalósít, hogy követhesse a párizsi ütemtervet. A Montreali jegyzőkönyv

egy, az ENSZ kezdeményezésére kidolgozott általános formula, amelyet 1989-ben írtak alá a tagországok. Célja egyedüli: az ózonréteg védelme. Tökéletes példaként szokták emlegetni környezetpolitikai berkekben az internacionális együttműködés lehetőségére, ugyanis hatására az Antarktisz feletti ózonréteg lassan visszaállni látszik az 1980-as évek előtti állapotára. Legfőbb korlátozása a halogenizált szénhidrogének (CFC gázok) használatának fokozatos megszüntetése és betiltása. A CFC gázokban található klór vagy bróm ugyanis erősen pusztítja a sztratoszferikus ózont. Azonban a legtöbb fejlett ország nem oldalgott messzire a használatától, áttértek a HFC gázok (fluorozott szénhidrogének) használatára. A fluor nem lép reakcióba az ózonnal, azonban nagyon erős üvegházgázként funkcionál, és mint ilyen, a montreali jegyzőkönyv nem kezeli. Belátható, hogy további fokozott használata komolyan ellensúlyozza majd minden más mitigációs törekvéseinket, így az októberben tartandó montreali jegyzőkönyv taggyűlésen ezt az indítványt is tárgyalni fogják Ruandában. Az USA kormányának közleménye szerint: „*Ez a módosítás lehet a legjelentősebb lépés, amit a világ tehet, hogy teljesíthessük a Párizsban vállaltakat.*” A szándék egyértelműen látszik a változtatásra, örömteli, hogy mára a mitigációs eljárások is komoly geopolitikai tényezővé avanszálódtak. Természetesen nem minden tagország ért egyet a kitűzött időpontokkal, de reméljük a ruandai konferencia gyümölcsöt terem e tekintetben.

Égerházi Bálint

ZING BURGER A DÉLI TÖMBNÉL

ÚJ FINOMSÁGOK ÉRKEZTEK HOZZÁNK!

„Itt van az ősz, itt van újra”, elkezdődött az új szemeszter, a hallgatók pedig ismét birtokba veszik az egyetem épületét. Az idei év újdonságot hozott a Lágymányosi Campusra, ugyanis új étkezési lehetőség nyílt számunkra. A Zing Burger költözött a C épület nyugati bejárata elé egy konténerben.

A mozgó étterem ötlete egyszer csak ki pattant a tulajdonosok fejéből 2013 körül. 2014-ben már megnyílt az első saját éttermük is. Nyugati példát követve alkották meg saját ötleteik alapján a Zing Burgert. Céljuk, mintegy házhoz menni és ott biztosítani a minőségi alapanyagokból összeállított különböző ízvilágú szendvicseket. Általában olyan helyet választanak, ahol van élet és sok éhes embert lehet találni. Főbb célpontjaik munkahelyek, egyetemek és fesztiválok.

Nekünk, egyetemistáknak minden perc számít, valamikor csak két előadás között nyílik lehetőségünk enni valamit gyorsan, így nincs is időnk távolabbra menni étkezés

céljából. A Zing Food Truck viszont gyors étkezési lehetőséget biztosít, a nap bármely időszakában várja a hallgatókat. Az ételek már bevált receptek alapján, gondosan válogatott, minőségi alapanyagokból készülnek frissen, a szemünk láttára. Kérhetők angus marhából, amely egy prémium minőségű, 100% magyar, balatonfenyvesi, kifejezetten a húzáért tenyésztett marhafajta, mindössze 250 Ft felárat jelent pluszban. Többféle ízvilág közül válogathatunk, garantáltan mindenki találni fog egy, az ízlésének megfelelőt. Ez a hely nem csak a húsimádóknak kedvez, ugyanis vegetáriánus szendvicset is kínálnak, ami *Hungry Hipster Burger* névre hallgat. Ebben benne van mindenféle „földi jó”, a friss salátától kezdve a kecskesajton át a házi kólás BBQ szószig. Aztán persze ott vannak még a fő inycenségek, a testesebb hamburgerek. Nagyon nagy kedvenc a *Full Extra Burger* is, ahogy azt a neve is elárulja telis-tele van mindenféle finomsággal, többek között lilahagymával, uborkával, friss salátával, paradicsommal, húspogácsával, cheddar sajttal és dupla baconnel. A Zing havonta új különlegességekkel kedvez, például szeptemberben a Philly's cheese steak nevűt élvezhettük. Ha ezek nem indították be mindenkinél a Pavlovi reflexet, akkor

szerintem semmi. Az ár véleményem szerint teljesen igazodik az adagok méretéhez, ugyanis ha valaki elfogyaszt egy szendvicset, garantáltan nem fog éhesen távozni. Ha valaki nincs oda a burgerekért, ne csüggedjen, mert a Zing Burger más harapni-valót is árul, mégpedig sült krumplit, de tervezik bővíteni a kínálatot Jalapeno Poppers-szel vagy a sült hagymakarikákkal, amit BBQ szósszal kínálnak. Szomjaznotok sem kell, többféle üdítő közül válogathatok. Ha esetleg a belvárosban jártok és Zing Burger rajongók lettetek akkor a Király utcában vagy a Széll Kálmán téren megnyílt étterembe is beülhettek, ahol még ennél is nagyobb kínálat közül válogathattok. Azt javaslom, próbáljátok ki minél többen! Jó étvágyat kívánok mindenkinek! Nyitvatartás: délelőtt 10-től egészen este 6-ig, de ha van rá igény 7-ig.

Varga Roberta

EGY NAP A LÁTHATATLAN HÁZBAN

Láthatatlan ház épült az őserdő fái közé, ott, ahol a mimóza is kétszer akkorára nő, mint a Róma körüli dombokon, ott, ahol a narancsok és mandarinok az ágakkal elérik egymást, s ha kedvük tartaná gyümölcsöt cserélhetnének. Az útmenti mocsárba ültetett bambusz áthatolhatatlan kerítéssé burjánzott, s bármelyik égtáj felől is vizsgálódunk a ház valóban eltűnt.

Lénárd Sándor latin, olasz, angol és német nyelven publikáló magyar író, orvos és orgonaművész papírt és tollat ragadva vall egy napban szobrot állítva mindennapjairól, csapongva, olykor bukfcencet hányva emlékei, anekdotái, passiói, felragyogó,

majd kihunyó eszmeftuttatásai között, s robog végig könyvében a napszakokkal váltakozó gondolatokkal, míg nyugovóra nem tér a meghalás művészeténél, mikor az árnyékok elrugaszkodnak és a távolba szaladnak, esetleg eltűnnek, mint a tenger lehelete. *Ars moriendi* és *Ars vivendi*, nincsen különbség köztük, aki békét kötött a Halállal, már jobban él, már nem szorul rá a képzelet világára. Élni annyi, mint túlél-ni. Csecsemőként is vén, bölcs embereket élünk túl, virágok jönnek és túléljük őket, elillan a tavalyi hó, utcákat, házakat látunk letűnni, állatfajok tűnnek el életünk folyamán, nyelvek mondják ki utolsó szavukat. Utunk a tevékeny hangyák fürkészésétől lapról-lapra tart a Mennyország felé, mint az egycsuhás, egyformán hallgató trappisták, s közben megtudhatjuk,

ki a szerencsés ember, mennyi hely kell a remete sárgarépájához, szó esik Michelangeloról, mint kertészről, az inka hercegek szamócájáról, egy külképviseleti malacról, a nemdolgozás szelleméről, a növények bevándorlásáról, a svábokról és a humanistákról, a kétfejű sasról, a többfejű emberekről, és a százfejű trollról, arról, hogy Bachról csak hallgatni lehet, a feketekávé fajsúlyáról, és legfőképpen arról, hogyan mehetünk neki a világnak pogácsa és lapulevél nélkül. Egy kakasszonyi időre nyerhetünk betekintést a láthatatlan házba, melynek órája a platánfa árnyéka, s ezalatt megtanulhatjuk megbecsülni a szűkszavú görögöket, az ismeretleneket, akik lent az országúton járnak.

Néma Judit
nema.judit@nyuz.elte.hu

ANDREJ TARKOVSKIJ

A TÜKÖR ÉS AZ OROSZ FILMMŰVÉSZET

Andrej Tarkovszkij, az orosz filmművészet eddigi legnagyobb alakja, aki a szovjet korszakban klasszikus fokon képviselte az orosz kultúrát és művészetet. *Tükör* című alkotásában az emlékezést, mint etikai témát ragadta meg, s mint a *Tükör* szerző-hőse, emlékezésében drámai dialogikus viszonyba került a múlttal. Művében két nemzedék árnya vetül egymásra a valóság és az emlék találkozásában.

NOSZTALGIA

Tarkovszkij hagyományos módon közelítette meg, továbbá Dosztojevszkij és Tolsztoj szellemében fogalmazta újra az egykori irodalmi eszményeket, az orosz történelem nagy kérdéseit és az orosz intelligencia egyik jellegzetes attitűdjét: az öntökéletesítésre, a belső érvényesülésre összpontosuló szellemiséget. Mindezt nem úgy teszi, hogy véletlen „balesetként”, „kerülőként” ábrázolja a szovjet korszakot, hanem úgy, hogy épít rá: alapoz a létező orosz emberre, s mindenekelőtt a személyiségre, így önmagára is vonatkoztatva vesz szellemi fordulatot, hogy megmutassa, miszerint az orosz történelem és kultúra kontinuitása egyetlen pillanatra sem szűnt meg. Közel sem azért tér vissza az orosz hagyományokhoz, hogy a politika méltatlan univerzumában állítsa szembe egymással a múltat és a jelent. Politizálni Tarkovszkij számára annyira, mint megrekedni a nem autentikusban, s így művészetének politikai értelmezése, demonstrációs anyaggá való degradálása sem valószínűsíthető meg, ezúton válhatott művészte politikailag is megközelíthetetlené. Tarkovszkij művészete komoly, ám ez nem a normákhoz ragaszkodó unalmas szellem ridegsége, hanem a finomabb hangolású, ezerszólamú életé. Tarkovszkij filmjei nem csupán az életről szólnak, hanem a létezés módján szólnak az életről, s képei azt sugallják, az életet nem csupán élni, nézni is lehet. A kultúra Tarkovszkij számára az a nyelv, amelyen mindaddig értenünk kell, amíg emberek vagyunk, értése tehát próba is: szembesít emberi mivoltunk felszínességével, töredékességével, fenyegetettségével.

TÜKÖR - AZ EMLÉKEZÉS, MINT ETIKAI TÉMA

Tarkovszkij vallomása szerint a *Tükör* című alkotásában a két egymásra vetülő nemzedék képviselői nem mások, mint az édesapja, akinek a verseit hallhatjuk a filmben, illetve jómagá. Állítása szerint a filmbéli ház a családja régi házának rekonstruált mása, melyet pontosan az eredeti helyén építettek fel, s ha úgy tetszik a szíves közönségnek, egy dokumentumfilm

került bemutatásra a *Tükör* személyében. Filmjében az életet nem csupán nézhetjük, nem szemlélhetjük tekintetünk tárgyként, hanem úgy, mintha személytelenségében is személy volna, mintha ő is nézne. Képeit nem a metaforateremtő szerzői képzelet, hanem az élet megfigyelés hozza létre, a tárgyi környezet saját életére, a tárgyak elmozdulására, változására, egymásba hatolására, kölcsönhatására hagyatkozva. A metonimikus képalkotás, el-lenben a metaforikussal, az életben megfigyelt érintkezésre, a tárgyak és emberek közötti a hétköznapi életben feltáruló kapcsolatokra épül. A metonimikus képalkotás nem szellemes, ötletes, vagy rendkívüli, ám hatása sokkal elementárisabb a metaforikus képalkotásnál, mert az élet csakugyan fantasztikusabb a legelrugaszkodottabb képzelgésekénél is. A fantáziának a megtalálásában és nem a kitalálásában kell utolérhetetlennek lennie, ez a gondolat foganhat meg bennünk akár Tarkovszkij, de ugyanígy da Vinci, vagy Tolsztoj művészetét szemlélve is.

Az élet megfigyeléshez „használt” és egyben felkínált eszköz, a fantázia másik neve az érzékenység vagy nyitottság. Az érzékenység mindenekelőtt a csodálkozásra való állandó készenlétet jelenti, mert amíg az ember csodálkozni tud, addig érzékeli elementárisan az életet. Ez a csodálkozás a művészi fantázia egyik legszembeszökőbb összetevője, bár a modern művészetben kezd visszaszorulni az elemzés és a magyarázat javára.

Néma Judit
nema.judit@nyuz.elte.hu

TÉTOVA ÓDA

Mióta készülök, hogy elmondjam neked szerelmem rejtett csillagrendszerét; egy képben csak talán, s csupán a lényegét. De nyüzsgő s áradó vagy bennem, mint a lét, és néha meg olyan, oly biztos és örök, mint kőben a megkövesült csigaház. A holdtól cirmos éj mozdul fejem fölött s zizzelve röppenő kis álmokat vadász. S még mindig nem tudom elmondani neked, mit is jelent az nekem, hogy ha dolgozom, óvó tekinteted érzem kezem felett. Hasonlat mit sem ér. Felöltik s eldobom. És holnap az egészet újra kezdem, mert annyit érek én, amennyit ér a szó versemben s mert ez addig izgat engem, míg csont marad belőlem s néhány hajcsomó. Fáradt vagy s én is érzem, hosszú volt a nap, - mit mondjak még? a tárgyak összenéznek s téged dicsérnek, zeng egy fél cukordarab az asztalon és csöppje hull a méznek s mint színarany golyó ragyog a terítőn, s magától csendül egy üres vizespohár. Boldog, mert véled él. S talán lesz még időm, hogy elmondjam milyen, mikor jöttödre vár. Az álom hullongó sötétje meg-megérint, elszáll, majd visszatér a homlokodra, álmos szemed búcsúzva még felémint, hajad kibomlik, szétterül lobogva, s elalszol. Pillád hosszú árnya lebben. Kezed párnámra hull, elalvó nyírfáág, de benned alszom én is, nem vagy más világ, S idáig hallom én, hogy változik a sok rejtelmes, vékony, bölcs vonal hús tenyeredben

Radnóti Miklós, 1943. május 26.

NÉGYESHATOS

Ha szeretnéd nyomtatásban látni az írásod, akkor a megfelelő rovat a Négyeshatos erre. Ide elsősorban hallgatók (kb. 1700-2000 karakteres) írásait várjuk a negyeshatos@nyuz.elte.hu címre.

HOL VAN WALDO?

Waldo elbújt a vásári forgatagban, keresd meg és küldd be a megfejtésedet a rejteny@nyuz.elte.hu-ra, hogy nyerhess gumicukrot. Waldo képét – hogy tudjátok, kit keressetek – a szövegtől jobbra találjátok, jó keresgélést kívánok!

László Livia

laszlo.livia@nyuz.elte.hu

MONDOK EGY

Humoros a tanárod? Másokkal is megosztanád, hogyan sziporkázik az óráin? Küldd be a mondokegy@nyuz.elte.hu-ra a mondatot, a tanár és a kurzus nevét!

NYEREMÉNYJÁTÉK

Beküldési határidő: a megjelenéstől számított következő hét végéig (következő hét péntek 13.00).

Ezt kérlek tartsátok tiszteletben!

A nyertes a gumicukrát az Északi Hallgatói Irodában (É 0.75) nyitvatartási időben veheti át.

Nyertesnek az minősül, aki ebben a dobozban látta a nevét.

HETI NYERTESEINK

Bartha Liza
Kovács Martina
Németh Rita

Egy elefántot milyen geometriai testtel érdemes közelíteni? Puskával?

Weiszburt Tamás, Geológiai anyagvizsgálati módszerek

A vizes oldatok fizikáját úgy hívják, hogy kémia.

Horváth Ákos, Atomfizika

Persze azt nem lehet mondani, hogy a vulkánoknak szoros korrelációja lenne a kukoricatermással, bár esetünkben ez egy kis reményt jelentene...

Harangi Szabolcs, Vulkanizmus

Olyan homályban lakom, hogy oda még atomrakétát sem lehet telepíteni!

Molnár Gábor, Távérzékelés

A diák lustasága és a tanár igénytelensége kézen fogva sétálnak kint a szép időben...

Weiszburt Tamás, Geológiai anyagvizsgálati módszerek

Magamtól jókat tudok kérdezni, és tudok is rá válaszolni!

Faragó István, Matematika 3.

A matematikusok perverz öröme: ellenpéldákat konstruálni.

Faragó István, Matematika 3.

ROSSZ SZOMSZÉDSÁG

FAMILY GUY UTÁN SZABADON

Az ifjú házaspár Mac (Seth Rogen) és Kelly (Rose Byrne) gyermeket vállal. Új házába költöznek egy olyan környékre, ami éppen olyan, mint a Lila akác köz. Szinte már érzik, ahogy a csodás kertvárosi élet szellője simogatja az arcukat. De ekkor történik valami, ami mindezt romba dönti.

Mint minden amerikai filmben, ami az egyetemistákról szól, megjelennek a diákszövetségek, ahol egy nagy házban a fiatalok együtt élnek, buliznak és mellesleg néha tanulnak. Na, éppen egy ilyen szövetség költözik a fiatal házaspár mellé. A nézők már ekkor érzik, hogy ennek jó vége nem lehet. Mac és Kelly azonban úgy gondolja, hogy jól ki fognak jönni egymással, hiszen ők is keményen végigbulizták a húszas éveiket. A film ezáltal nem csak a bulis főiskolásokat, hanem a jövőjüket is bemutatja egyszerre.

A házaspár szeretnének újra bulizni, azonban érzik, hogy ők ebből már sajnos kinőttek, eljött az ideje a felnőtté válásnak, hiszen már nem csak önmagukra, hanem egy csöppségre is vigyázniuk kell. Akkor kezdődik el a harc, amikor Mac és Kelly kertvárosi polgár énjét előtör. Persze a film is ekkor válik szórakoztatóvá. Kezdetben még ártatlan csínyeket puffogat egymás ellen a két fél, de a későbbiekben eldurvul a harc. Az ártatlan Kelly is kihasználja a főiskolás tapasztalatait, és a fiúszövetség tagjai között olyan viszáltyt kavart, amelyre csak egy nő képes.

A film humorát nem kizárólag vulgáris és a baba-mama viccek adják. Annak ellenére, hogy folyton átlépi a határokat, a karakterek mögött valódi emberi jellemek állnak. A diákszövetség elnöke jóképű, kockahasú bulikirály, aki szembeáll a semmibe futó céltalanságával. Seth Rogen poénjai azonban sokkal egyszerűbbek a film története során. A forgatókönyvíró szinte kizárólag olyan vicceket ír neki, ami a külsejéből adódik. Egymás mellé állítja Zac Efron tökéletes kockahasával, ami egy idő után unalmassá válik. Mac Peter

Griffin paródiaja, és erre rá is erősítenek abban a jelenetben, amikor egy veszekedés során a férj a feleség fejéhez vágja, hogy bizony neki joga van éretlennek lenni, és a feleség dolga az, hogy eltakarítson utána. Ezek az utalások mentik meg a filmet a tökéletes vulgaritástól. A film sokszor kifejezetten alpári, de éppen ez az erőssége is. Nem próbál több lenni, mint ami: egy szórakoztató délutáni film, amit az ember akkor néz meg, ha nagyon fáradt, és csak nevetni akar. A színészi játékokra nem lehet panasz, bár nem is kell túl magas színvonalat megütniük. Zac Efron éppen önmaga karikatúráját játssza el remekül, ami mutatja, hogy van humorérzéke, Seth Rogen pedig hozza a szokásos színészi játékát.

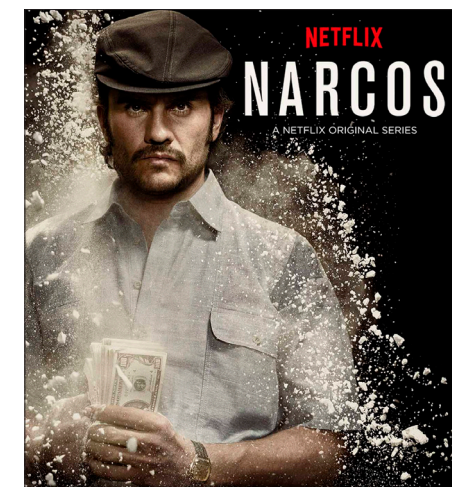
Czauner Borika
czauner.borbala@nyuz.elte.hu

BAD NEIGHBOURS (amerikai vígjáték, 96 perc, 2014)
Rendező: Nicholas Stoller
Forgatókönyvíró: Andrew J. Cohen, Brendan O'Brien
Szereplők: Seth Rogen (Mac Radner), Rose Byrne (Kelly Radner), Zac Efron (Teddy Sanders)
Pontszám: 5/10

NARCOS

Tavaly augusztus végén debütált a Netflix addiktív sorozata és máris ikonikussá avanzsált. Ahogy a nézők végigkövethetik Pablo Escobar felemelkedését egyszerű marihuána csempészből egy gyilkos, megalomániás drogcászárig, az egyszerre lenyűgöző és félelmetes. Az atmoszférára megteremtésében kulcsszerepet kap a főszereplőt játszó brazil színész, **Wagner Moura**. Alakításában fenyegető, de nem játssza túl, Moura elképesztően meggyőzően alakítja az embert, aki bármit hajlandó megtenni a pénzért, hatalomért és e két dolog megtartásáért. Elismerést érdemel, hogy képes volt Medellinbe költözni a spanyoltanulás és Pablo karakterének jobb megértése érdekében.

A másik két főbb szereplő a Kolumbiába küldött Steve Murphy DEA ügynököt alakító **Boyd Holbrook**, kinek narrációján keresztül plusz információhoz juthatunk a történelmi

hátteret illetően, illetve a társát, Javier Penat játszó **Pedro Pascal**, akit a *Trónok Harca* Oberynt Martelljeként láthattunk korábban. A röpké másfél perces intró alatt **Rodrigo Amarante** *Tuyo* című számára andalogva nyerhetünk bepillantást a kokain hajnalának fényűző és egyben baljós valóságába,

amelyhez ugyanúgy hozzátartozik a magánrepitőr és a külön bejáratú állatkert, mint **Ronald Reagan** a drog elleni háborút indító ványozó beszéde és a lángoló BMW. Az első évad, illetve annak kifejezetten az első fele Pablót, mint a nép emberét mutatja be, akit a város amolyan díszpolgárként tisztelt, ő pedig a szegényeknek pénzt oszt, házakat és iskolákat épít, szinte szerethető karakterként tekinthetünk rá. Tesszük ezt addig, amíg vérszomja nem terjed ki ártatlanokra és becsületes (?) politikusokra. Az évad végéig valószínűleg megváltozik a véleményünk, a második szezon során pedig egyik-másik szervezetnek szurkolva, s közben sokszor viszolygva izgulhatjuk végig a drogbirodalom vérgőzös hanyatlását.

A Narcost ajánlom mindenkinek, aki egy akciódús, remekül eljátszott karakterekkel teli, véresen valós történetet szeretne megismerni.

Luczi Richard József
luczi.richard@nyuz.elte.hu

RÉSZLETEK A FACEBOOK ESEMÉNYNÉL!